

Vergaderjaar 2022–2023

32 279

Zorg rond zwangerschap en geboorte

Nr. 238

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 april 2023

Hierbij ontvangt u de zesde voortgangsrapportage van het actieprogramma Kansrijke Start. Sinds de lancering van het actieprogramma in 2018 heeft de Tweede Kamer voortgangsrapportages ontvangen. In deze voortgangsrapportage worden de resultaten van de vierde landelijke monitor Kansrijke Start van het RIVM gepresenteerd (zie bijgevoegde Monitor Kansrijke Start 2022) en wordt de stand van zaken van alle acties uit het actieprogramma beschreven. Deze voortgangsrapportage en monitor verschijnen gelijktijdig met de voortgangsbrief «aanpak onbedoelde en ongewenste zwangerschap» en de monitor onbedoelde (tiener)zwangerschappen van het RIVM.

Vervolgaanpak Kansrijke Start 2022–2025

Het kabinet heeft in juni 2022 de vervolgaanpak Kansrijke Start 2022–2025 aan de Tweede Kamer gestuurd (Kamerstuk 32 279, nr. 233), als vervolg op het actieprogramma Kansrijke Start dat sinds 2018 loopt. De ambitie van deze vervolgaanpak is dat in elke gemeente structureel een lokale Kansrijke Start-aanpak komt (inclusief de inzet van interventies), zodat (aanstaande) ouders in een kwetsbare situatie tijdig de juiste zorg en ondersteuning ontvangen, aansluitend op hun hulpbehoefte. Deze ambitie volgt uit het coalitieakkoord (Bijlage bij Kamerstuk 35 788, nr. 77) waarin is opgenomen dat het kabinet inzet op een gezonde generatie in 2040 en dat in iedere gemeente Kansrijke Start komt.

In een lokale coalitie Kansrijke Start maken betrokken professionals uit het medisch en sociaal domein afspraken over hoe zij samenwerken tijdens de eerste 1.000 dagen, zodat (aanstaande) ouders tijdig de juiste zorg en ondersteuning krijgen. Als (aanstaande) ouders zich gesteund en geholpen voelen, zijn zij immers beter in staat om hun kind een goede start in het leven te geven. Dit is de ultieme vorm van preventie, omdat de omstandigheden waarin een kind wordt geboren, groeit en zich ontwikkelt in de eerste 1.000 dagen, in grote mate zijn of haar gezondheid en de

kansen voor later bepalen. Door nu te investeren in een goede, kansrijke start voor elk kind, bouwen we aan een gezonde generatie in de maatschappij van morgen.

Resultaten tot nu toe

Sinds juni 2022 is vanuit het actieprogramma volop ingezet op het verder versterken, uitbouwen en structureel verankeren van de lokale Kansrijke Start-aanpak. Met het opnemen van Kansrijke Start in het Integraal Zorgakkoord (IZA), het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en de bijbehorende brede SPUK zijn belangrijke stappen gezet om te komen tot duurzame financiering van Kansrijke Start. Daarnaast wordt samen met alle betrokken samenwerkingspartners gewerkt aan het uitvoeren van de acties uit het actieprogramma: zo loopt de ondersteuning aan gemeenten vanuit Pharos door, zijn inmiddels ruim 300 gemeenten gestart met het bouwen en/of versterken van een lokale coalitie Kansrijke Start en zijn er recent tientallen nieuwe gemeenten gestart met Nu Niet Zwanger. Daarnaast is vanuit het actieprogramma afgelopen periode veel inzet geweest op het versterken van regionale samenwerking, gezond zwanger worden, het versterken van vakmanschap van professionals en het samenwerken met ervaringsdeskundigen. Een belangrijk onderdeel van de vervolgaanpak is het investeren in de urgentie van het belang van de eerste 1.000 dagen en de verbinding met relevante aanpakken, zoals de aanpak onbedoelde en ongewenste zwangerschap en de aanpak geldzorgen, armoede en schulden.

De monitor van het RIVM laat zien dat gemeenten de afgelopen jaren een verandering in gang hebben gezet en dat het aantal activiteiten en het aantal deelnemende gemeenten in 2022 verder zijn toegenomen. Gemeenten, verloskundigen, kraamzorg, jeugdgezondheidszorg en wijkteams, weten elkaar steeds beter te vinden en werken steeds meer en beter samen. Er is in 2022 een sterke toename van het aantal gemeenten dat een prenataal huisbezoek door de jeugdgezondheidszorg aanbiedt. Ook zijn er verbeteringen in uitkomsten zichtbaar, zoals het percentage kinderen met een vroeggeboorte en/of laag geboortegewicht voor de duur van de zwangerschap, het percentage vrouwen met schulden in het jaar van bevalling en het percentage kinderen geboren in een gezin waarvan de moeder te maken heeft met meervoudige kwetsbaarheid. Deze ontwikkelingen in uitkomsten zijn niet één op één te relateren aan de invoering van het actieprogramma, omdat ook andere factoren en beleidsmaatregelen hierop van invloed zijn.

Slot

Zoals u kunt lezen in deze voortgangsrapportage worden in het hele land mooie resultaten geboekt in het kader van Kansrijke Start. Tegelijkertijd voel ik ook bij iedereen een breed gedeeld gevoel van urgentie dat investeren in en verduurzamen van een lokale Kansrijke Start-aanpak voorlopig nog hard nodig blijft. De recente bestuurlijke afspraken in het IZA en het GALA, waarin Kansrijke Start als onderdeel van preventie beter wordt ingebed, bieden daar een goede basis voor. Tegelijkertijd investeren we in betere verbinding met relevante trajecten, zoals de aanpak geldzorgen, armoede en schuld, zowel op lokaal niveau via de lokale coalities als op landelijk niveau.

Ik ben ervan overtuigd dat we, dankzij de inspanningen van ontzettend veel betrokkenen, met deze aanpak blijvend impact kunnen gaan maken met een kansrijke start voor ieder kind op weg naar een gezonde generatie in 2040.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
M. van Ooijen